

Nasjonale prøver

Lesing 5. trinn
Eksempeloppgave 1

Lundefuglnettene

av Bruce McMillan

Hvert år besøker svarte og hvite fugler med oransjefarget nebb den islandske øya Heimøy. Disse fuglene kalles lundefugler. De går også under navnet "sjøpapegøyer" på grunn av de praktfulle nebbene og de klossete bevegelsene. Lundefuglene er klossete når de skal ta av og lande, fordi de er runde i kroppen og har korte vinger.

Halla bor på øya Heimøy. Hun ser opp mot himmelen hver dag. Mens hun står på en fjellknaus med utsikt over sjøen og speider utover, får hun øye på årets første lundefugl.

Hun hvisker "Lundi" for seg selv. Det er det islandske navnet på lundefugl.

Snart svermer de over hele himmelen – det er lundefugler overalt. De vender tilbake fra vintren på sjøen. Nå kommer de til Hallas øy og til de ubebodde øyene i nærheten for å legge egg og ale opp lundefuglunger. "Sjøpapegøyene" finner tilbake til de samme hulene år etter år. Det er den eneste tiden på året de går i land.

Halla og vennene hennes klatrer oppover klippene for å se på fuglene. De ser par som slår nebbene sine mot hverandre. Hvert par de kan se, vil snart ruge på et egg dypt inne i hulene.

Når eggene til lundefuglene er klekket ut, vil foreldrene fange fisk for å fø opp ungene. Hvert lille nøste vil bli til en liten lundefuglunge. Lundefuglnettene begynner når ungene tar sin første flyvetur.

Selv om det er mange, lange uker til lundefuglnettene begynner, har Halla allerede begynt å tenke på å gjøre ferdig kartongene.

Hele sommeren fisker de voksne lundefuglene og passer på sine små. I august er hulene dekket av et blomsterteppje. Når blomstene står i fullt flor, vet Halla at ventingen på lundefuglnettene er over.

De fugleungene som har vært godt gjemt til nå, har vokst og er blitt til unge fugler. Nå er det på tide for Halla og vennene hennes å få kartongene og lommelyktene klare til lundefuglnettene. Disse nettene begynner nå, og i de neste to ukene vil de unge fuglene dra ut for å tilbringe vinteren til havs. I nattens mulm og mørke forlater de unge hulene for å ta sin første flyvetur. Det er en kort, vingeflaksende tur ned fra de høye klippene. De fleste lander trygt med et plask i sjøen. Men noen blir forvirret av lysene fra byen i nærheten – kanskje tror de at lysene er månestråler som speiler seg i vannet. Hundrevis av unge lundefugler kræslander i den lille byen. De greier ikke å lette fra flat mark. Derfor løper de rundt og forsøker å gjemme seg.

Halla og vennene hennes leter hver natt etter fugler som ikke greier å komme seg videre til vannet. Kattene og hundene i den lille byen leter også. Selv om kattene og hundene ikke klarer å ta dem, kan fuglene bli overkjørt av biler eller lastebiler. Barna må derfor være de første som finner de villfarne fuglene. Når klokken er ti, er gatene i Heimøy fulle av barn som streifer omkring.

Halla og vennene hennes haster av gårde for å redde de unge lunde-fuglene. Utstyrt med lommelykter og kartonger vandrer de gjennom byen for å lete i mørke kroker. Halla får øye på en lunde-

fugl. Hun kappløper etter fuglen, griper fatt i den og plasserer den trygt i en kartong. I to uker sover alle barna i Heimøy til langt på dag, slik at de kan være oppe til sene kvelden. De redder tusenvis av unge lundefugler.

Hver kveld tar Halla og vennene hennes med seg hjem de fuglene de har reddet. Neste dag går de ned på stranden med kartongene fulle av fugler. Nå skal fugleungene slippes fri. Halla slipper først en av fuglene. Hun løfter den opp slik at den kan øve seg i å bruke vingene. Hun holder fuglen godt fast, og så svinger hun den opp i luften og kaster den ut over vannet. De unge fuglene flakser bare en kort strekning før de lander trygt med et plask.

Dag etter dag padler de unge lundefuglene av gårde helt til lundefuglnettene er over for dette året. Halla ser den siste unge fuglen og de voksne fuglene dra for å tilbringe vinteren på sjøen. Da sier hun på gjen-syn til neste vår. Hun ønsker dem god tur og roper "farvel, farvel."

Spørsmål Lundefuglnettene

1 Hvorfor kommer lundefuglene til øya?

- A for å bli reddet
- B for å lete etter mat
- C for å legge egg
- D for å lære å fly

2 Hvordan vet Halla at fugleungene skal til å fly?

- A Foreldrene kommer med fisk til de små lundefuglene.
- B Blomstene står i fullt flor.
- C De bittesmå fuglene er gjemt bort.
- D Sommeren har nettopp begynt.

3 Hva skjer under lundefuglnettene?

- A Lundefuglparene slår nebbene sine mot hverandre.
- B De unge lundefuglene tar sin første flyvetur.
- C Lundefugleeggene blir klekket ut.
- D De unge lundefuglene kommer inn til kysten fra sjøen.

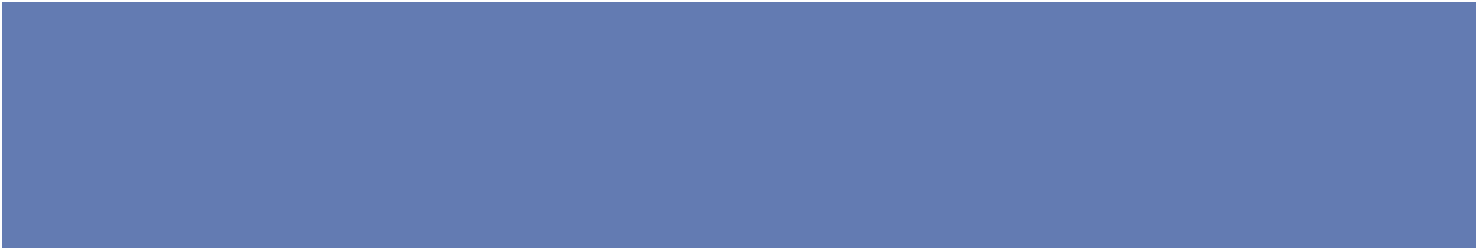
4 Hvilke av disse er en fare for de unge lundefuglene, ifølge artikkelen?

- A drukne idet de lander på sjøen
- B forsvinne i hulene
- C ikke få nok fisk av foreldrene
- D bli overkjørt av biler og lastebiler

5 Hvorfor må det være dagslys når barna slipper de unge fuglene? Bruk informasjon fra artikkelen til å forklare.

Schweigaards gate 15 B
Postboks 9359 Grønland
0135 OSLO
Telefon 23 30 12 00
www.utdanningsdirektoratet.no